

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਸਿਵਲ ਸਮੀਖਿਆ

ਦਯਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.ਸਾਹਮਣੇ

ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ

1965 ਦੀ ਸਿਵਲ ਸਮੀਖਿਆ ਨੰ. 679

21 ਅਪ੍ਰੈਲ 1966

ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਐਕਟ (1870 ਦਾ VII)- ਪੰਜਾਬ ਸੇਧ ਐਕਟ (1949 ਦਾ 26 ਅਤੇ 1953 ਦਾ 31) ਦੁਆਰਾ
ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ - ਧਾਰਾ 7(iv)(ਸੀ)-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਹਤ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ-
ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ-ਚਾਰੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦਾ 10 ਗੁਣਾ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦਾ 30 ਗੁਣਾ।

ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਆਦਿ (ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.)

ਵਾਚਿਆ, ਕਿ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਿੱਥੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਹਤ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7(iv) (ਸੀ) ਅਤੇ 1949 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਸੇਧ ਐਕਟ 26 ਅਤੇ 1953 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਸੇਧ ਐਕਟ 31 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੈ। ਅਦਾਲਤੀ-ਫੀਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮੁੱਲ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਤਵੀ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਦੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਮੁੱਲ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸਥਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਦਾਲਤੀ-ਫੀਸ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦਾ 10 ਗੁਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮੁੱਲ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦਾ 30 ਗੁਣਾ ਹੈ, ਪਰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਮੁੱਲਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ-ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮੁੱਲ 30 ਗੁਣਾ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੁੱਲ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 (iv) (ਸੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦਾ 30 ਗੁਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜ਼ਾਬਤਾ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, 1908 ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਸ੍ਰੀ ਬਚਨ ਸਿੰਘ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਮਾਨਸਾ, ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਿਤੀ 14 ਜੂਨ, 1965 ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੇਧ ਲਈ।

ਦਲੀਪ ਚੰਦ ਗੁਪਤਾ, ਵਕੀਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ।

ਕੇ.ਸੀ. ਪੁਰੀ, ਵਕੀਲ, ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ ।

ਨਿਰਣਾ

ਮਹਾਜਨ, ਜੇ. ਇਹ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ 50,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤੀ-ਫੀਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਰੱਦ ਹੈ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਹੈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਪੁਰੀ ਨੇ ਮੁਢਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸੇਧ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਗਰੇਵਰ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰੀ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (1) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਖੰਡ 1, ਅਧਿਆਇ 3-ਡੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਾਰਣੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਿੱਥੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਹਤ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ 7 (iv) (ਸੀ) ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 1949 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਸੇਧ ਐਕਟ 26 ਅਤੇ 1953 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਸੇਧ ਐਕਟ 31, ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮੁੱਲ ਅਤੇ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਦੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਕੀਮਤੀ ਹੈ

(1) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. (1966) 1 ਪੰਜਾ. 694=1966 ਪੀ.ਐਲ.ਆਰ. 54.

ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵੇ ਜਾਂ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿੱਚ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਯੋਗ 10 ਰੁਪਏ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਫੀਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7(v) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸਥਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਦਾਲਤੀ-ਫੀਸ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦਾ 10 ਗੁਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮੁੱਲ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦਾ 30 ਗੁਣਾ ਹੈ; ਪਰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੁੱਲ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤੀ -ਫੀਸ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮੁੱਲ 30 ਗੁਣਾ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੇਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾ 7 (iv) (ਸੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤੀ-ਫੀਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੁੱਲ 30 ਗੁਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ. ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ, ਕਿ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਟਿਕਟ ਨਾਕਾਫੀ ਹੈ, ਸਹੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਪੈਸੇ, ਯਾਨੀ 50,000 ਰੁਪਏ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤੀ-ਫੀਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ 30 ਗੁਣਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁੱਲ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਲਤੀ -ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ 16 ਮਈ, 1966 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਦੁਆਰਾ: ਅਮਨਦੀਪ ਸੂਦ